

KESİRLER

1

BÜTÜN, YARIM VE ÇEYREK

BÜTÜN

Bölünmemiş
yani eksiksiz

olan bir nesnenin ya da
şeklin tamamına **bütün** denir.

→ Bütün

→ Bütün

YARIM

Bir bütünü iki eş parçaya ayırdığımızda oluşan parçalardan her birine **yarım** denir.

→ Yarım

→ Yarım

→ Yarım

→ Yarım

ÇEYREK

Bir bütünü dört eş parçaya ayırdığımızda oluşan parçalardan her birine **çeyrek** denir.

Çeyrek

→ Çeyrek

→ Çeyrek

Çeyrek

Çeyrek

Çeyrek

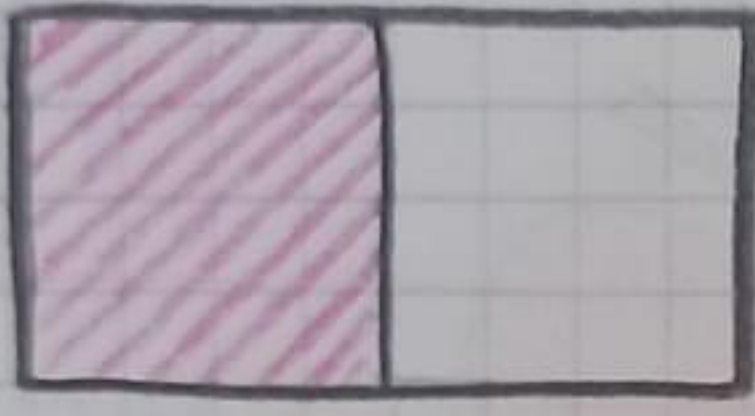
Çeyrek

Çeyrek

²
KESİR

Eş parçalara ayrılmış bir bütünün bir veya birkaç parçasını gösteren sayılara **kesir** denir.

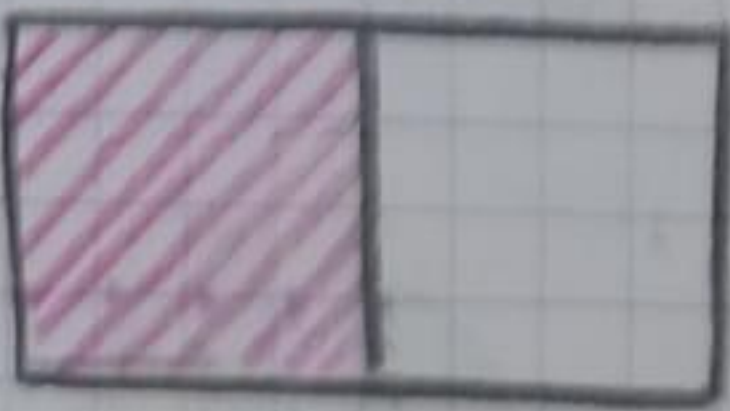
→ Bir bütün iki eş parçaya ayrılmış, bir parçası alınmış.

$$\begin{array}{r} 1 \rightarrow \text{Pay} \\ \hline 2 \rightarrow \text{Payda} \end{array} \rightarrow \text{Kesir çizgisi}$$

♥ $\frac{1}{2}$ → **Pay** Bütünün eş parçalarından kaçının alındığını gösterir.

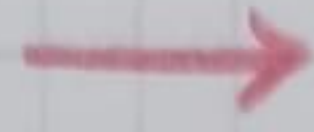
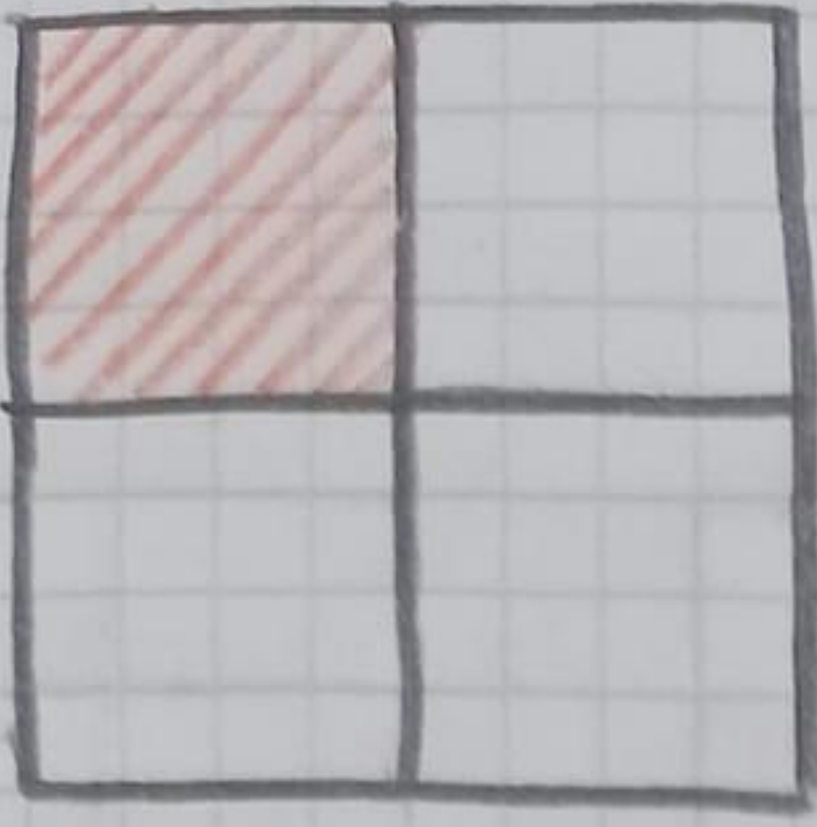
$\frac{1}{2}$ → **Payda** Bütünün kaç eş parçaya ayrıldığını gösterir.

♥ $\frac{1}{2}$ bir kesirdir ve ikide bir şeklinde okunur.

Bölünen 2 eş parçadan biri $\frac{1}{2}$ şeklinde gösterilir. Bütünün yarısıdır.

Bir bütünün **yarısını** bulacaksan eğer **iki** eş parçaya böl, birini al yeter.

Bir bütün dört eş parçaya ayrılmış, bir parçası alınmış.

$$\frac{1}{4}$$

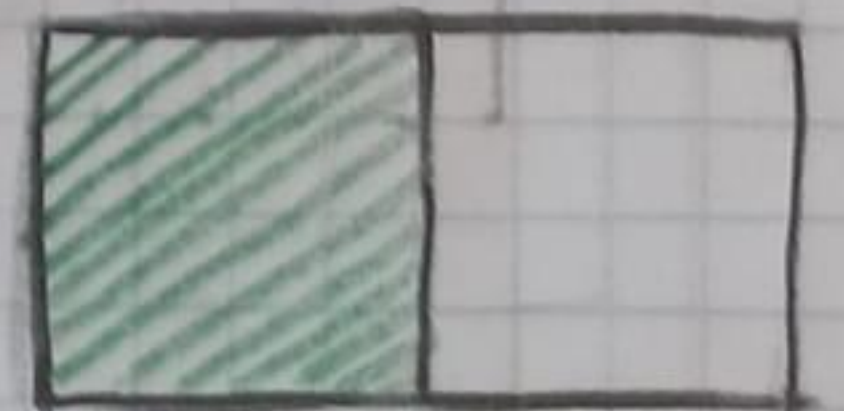
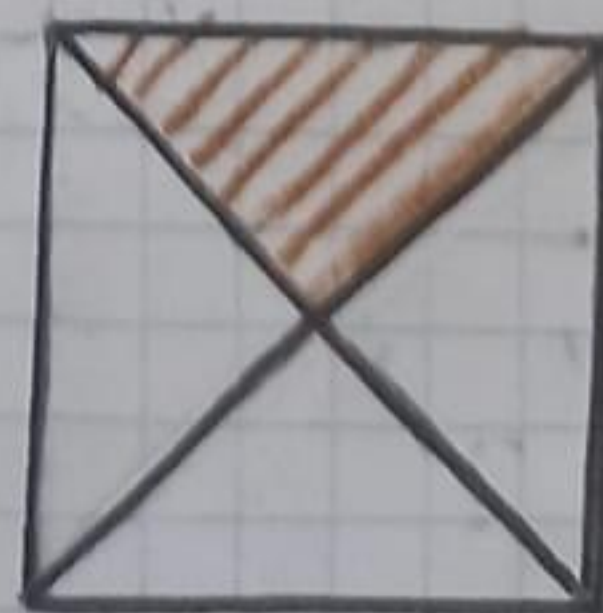
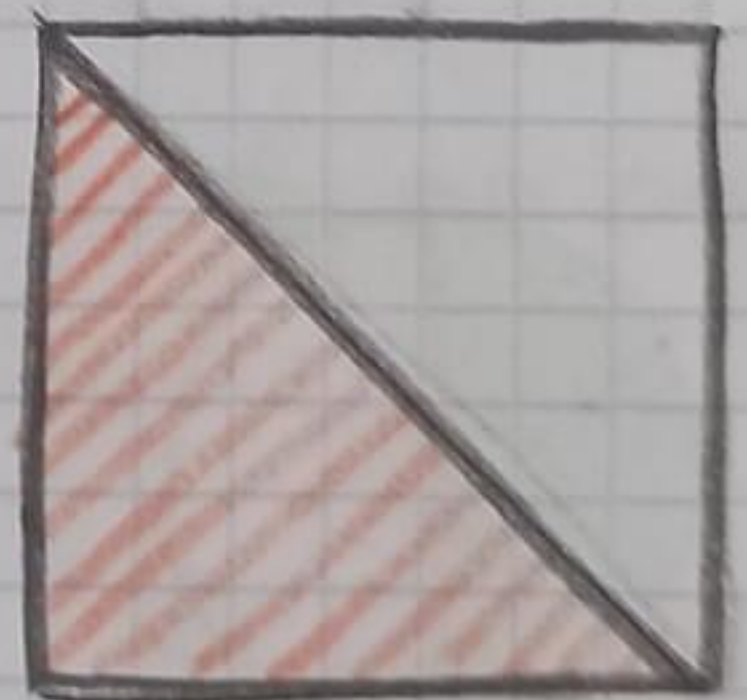
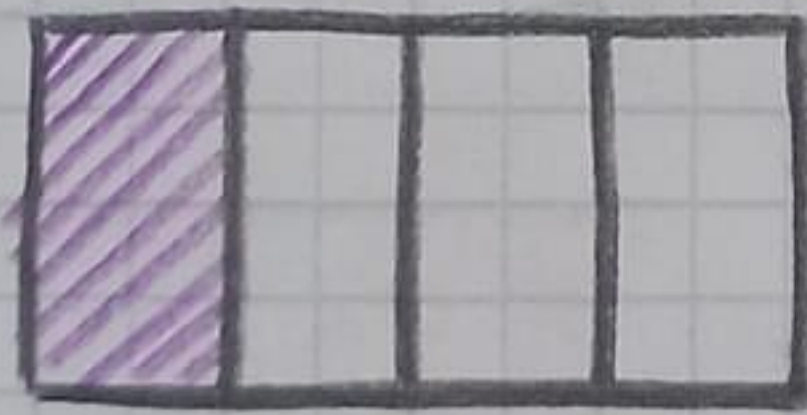
♥ 4 eş parçadan biri $\frac{1}{4}$ şeklinde gösterilir.

♥ $\frac{1}{4}$ bir kesirdir ve dörtte bir şeklinde okunur.

Bir bütünün **çeyreğini** bulacaksan eğer **Dört** eş parçaya böl, birini al yeter.

♥ Bir bütünün $\frac{1}{4}$ 'i o bütünün çeyreğidir.

★ Aşağıdaki modellerle gösterilen boyalı alanların belirttiği kesri altına yazalım.

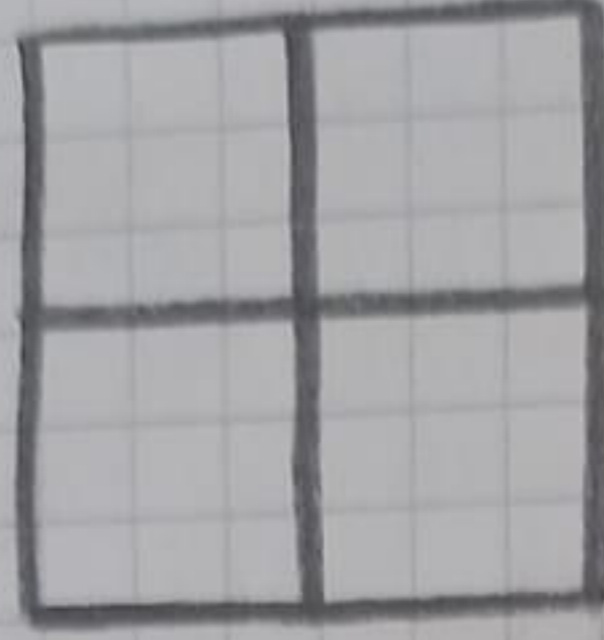

★ Aşağıdaki şekillerin belirtilen kadarını boyayalım.

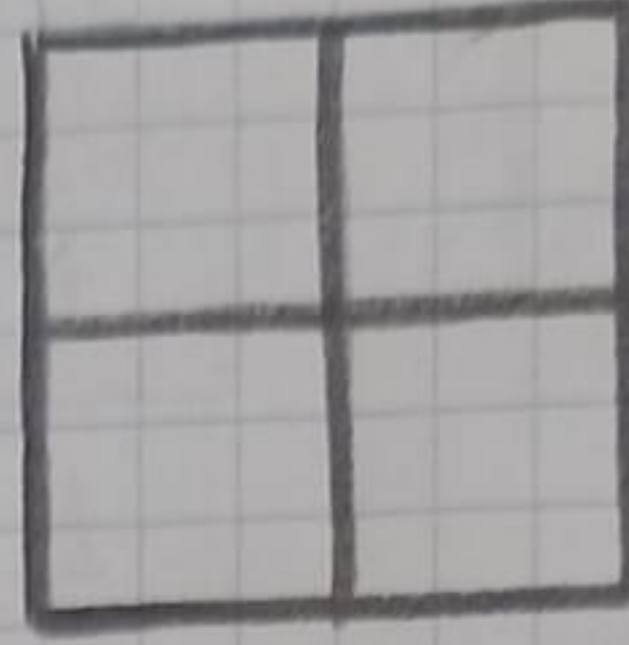
4

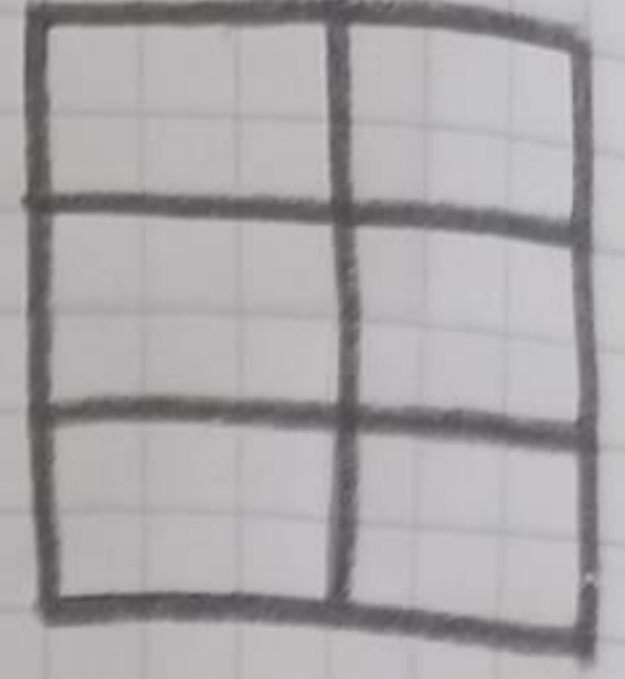
Bütün

Yarım

Çeyrek

Yarım

Yarım

Çeyrek

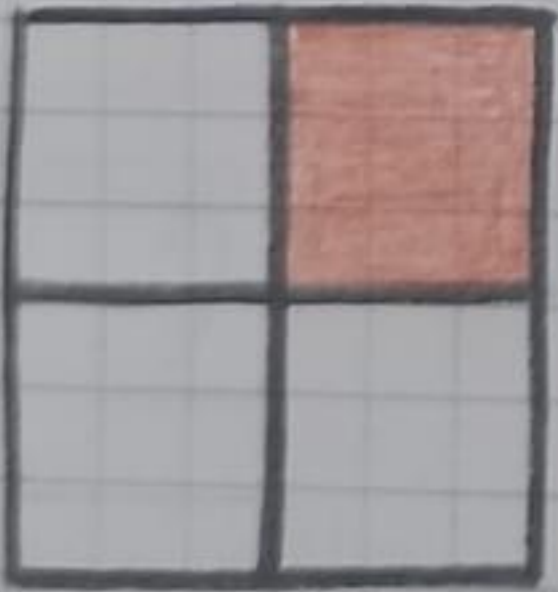

Bütün

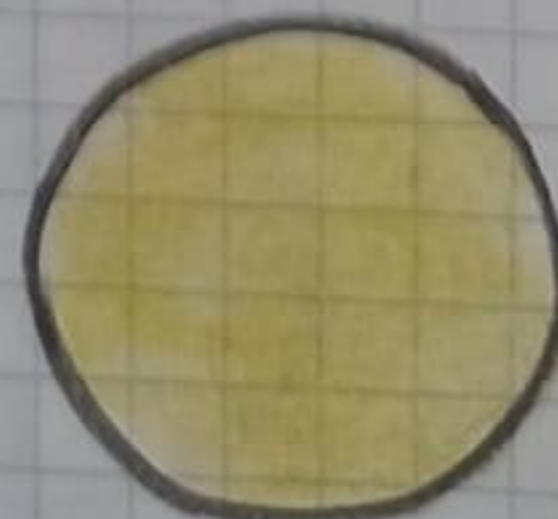
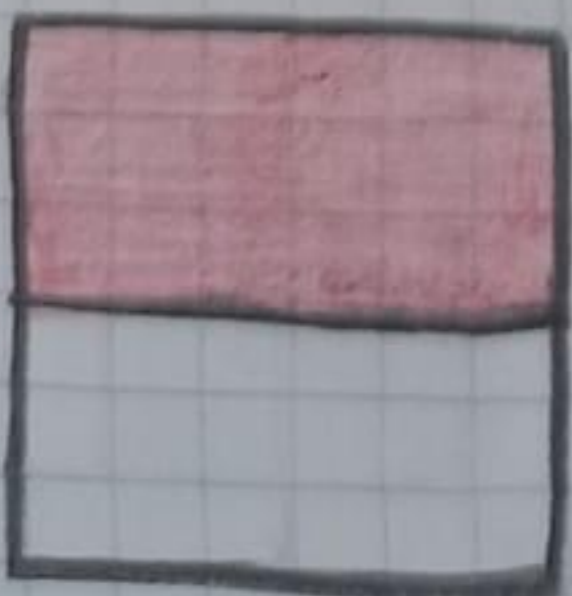
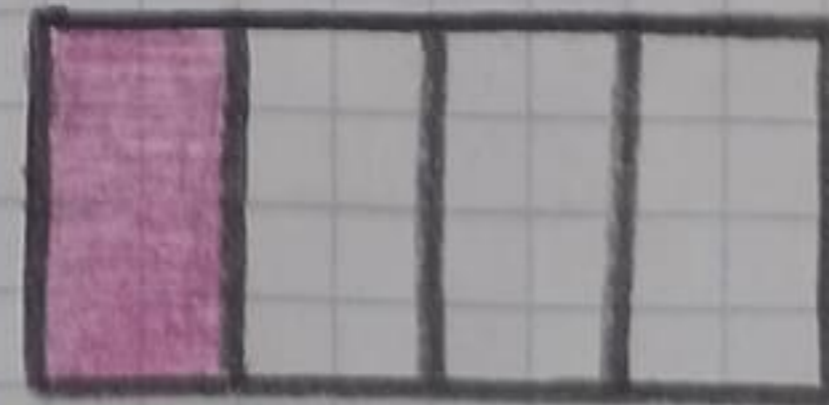
Yarım

★ Aşağıdaki şekillerin boyalı kısımlarının kesir ifadelerini ve okunuşlarını örnekteki gibi yazalım.

$\frac{1}{4}$
1 → Pay
— → Kesir çizgisi
4 → Payda

Okunuşu: Dörtte bir

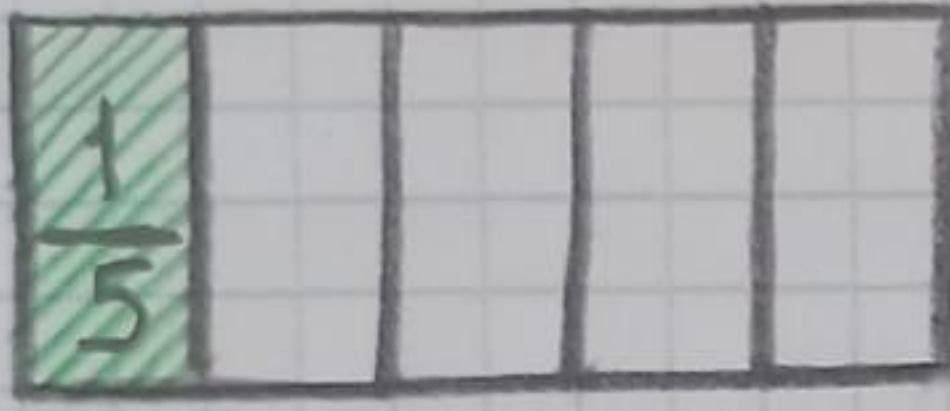

BİRİM KESİR

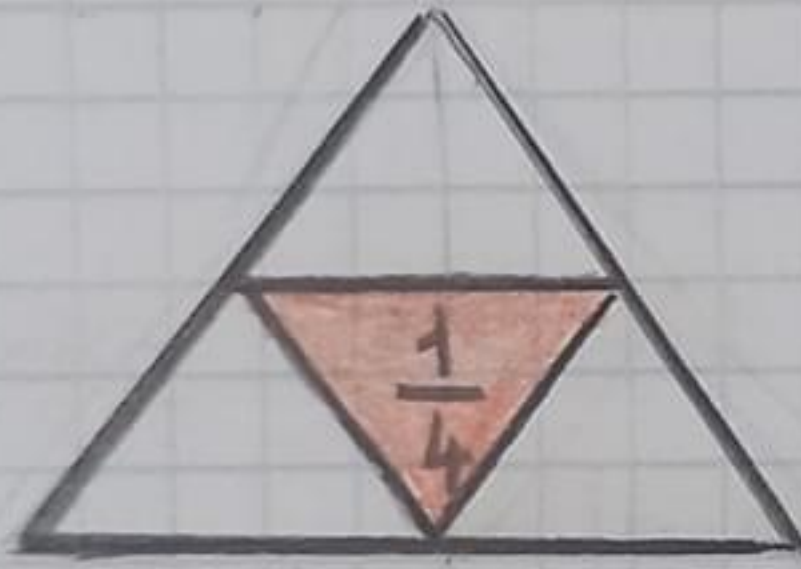
Bir bütünün eş parçalarından birini gösteren kesirlere **birim kesir** denir.

kesir denir.

Payı 1 olan kesirler birim kesirdir.

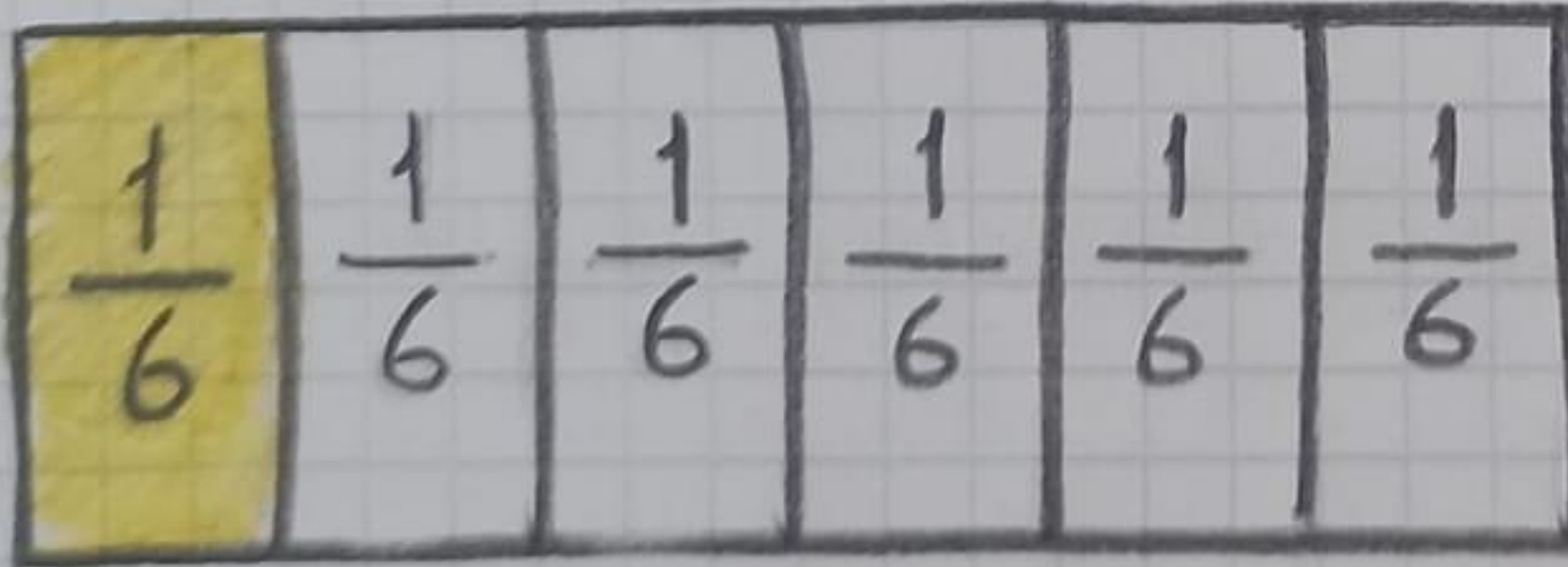
$\frac{1}{5}$ → Payı 1 olduğundan birim kesirdir.

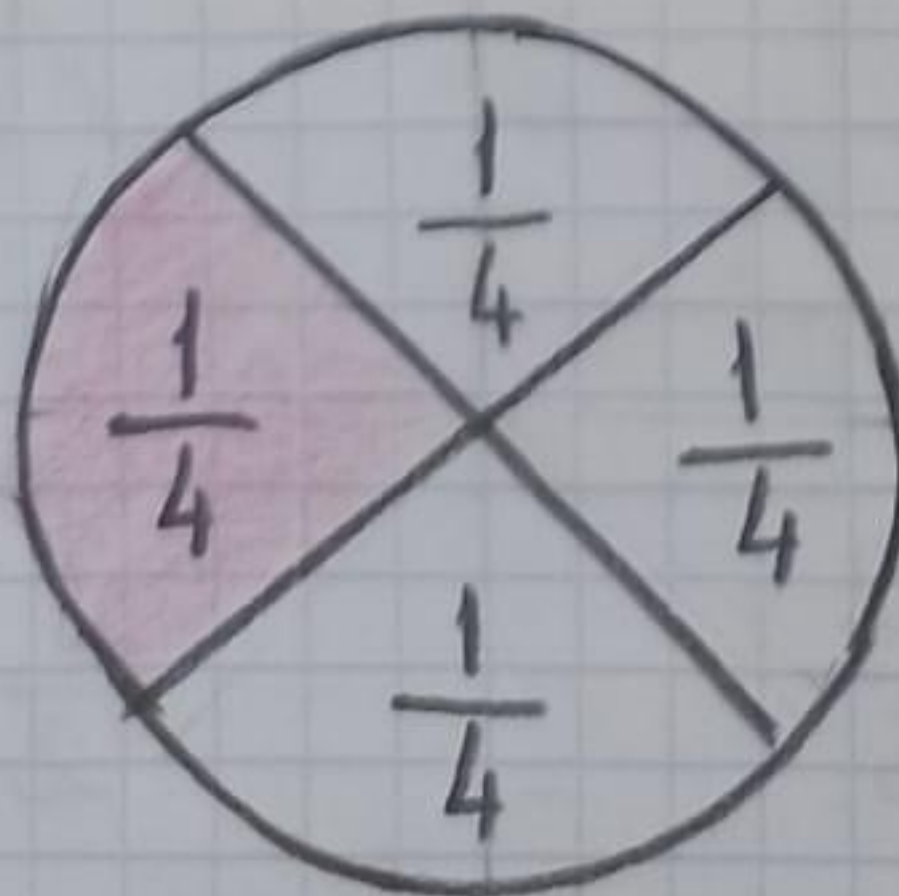
$\frac{1}{4}$ → Payı 1 olduğundan birim kesirdir.

$\frac{1}{8}$ → Payı 1 olduğundan birim kesirdir.

Bütün 6 eş parçaya bölüldüğü için birim kesir $\frac{1}{6}$ 'dir.

Bütün 4 eş parçaya bölüldüğü için birim kesir $\frac{1}{4}$ 'dir.

1- Aşağıdaki kesirlerin birim kesirlerini örnekteki gibi yazalım.

• $\frac{3}{7} \rightarrow \frac{1}{7}$

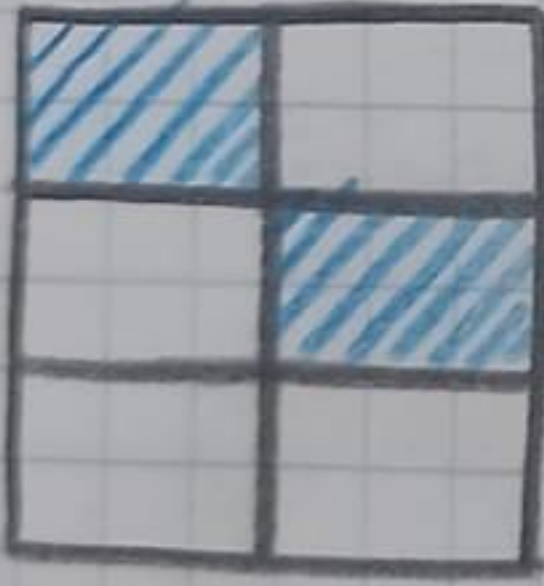
• $\frac{4}{9} \rightarrow$

• $\frac{6}{21} \rightarrow$

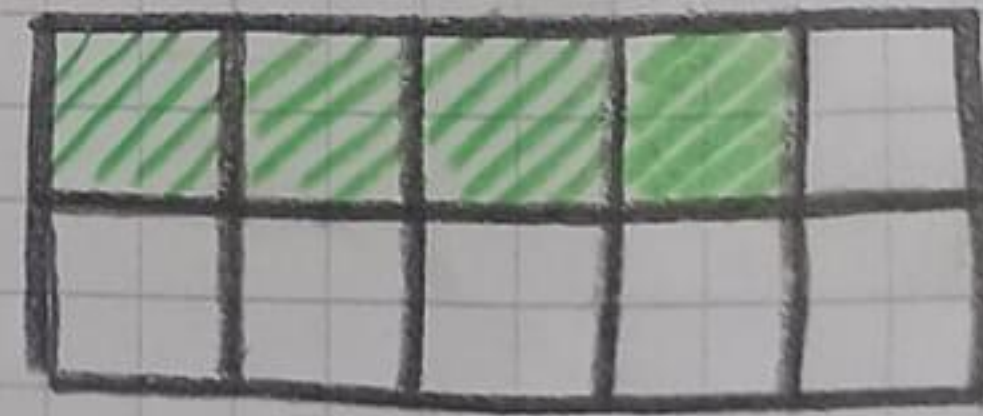
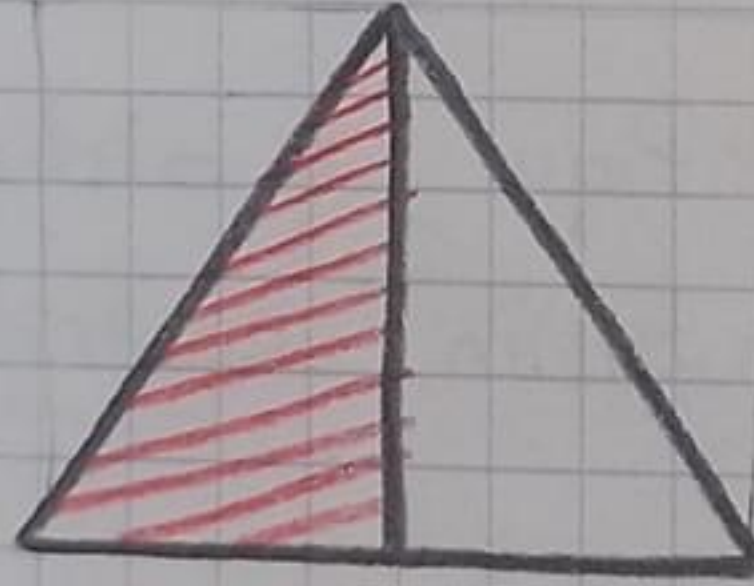
• $\frac{2}{10} \rightarrow$

• $\frac{8}{18} \rightarrow$

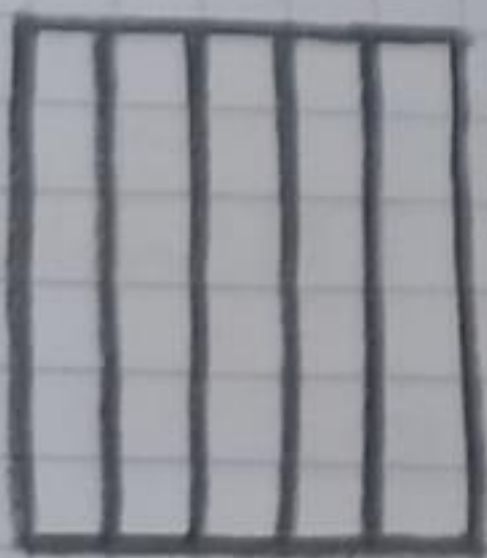
2- Aşağıdaki şekillerde boyalı kısımları gösteren kesirleri örnekteki gibi yazalım.

$\frac{2}{6}$

3- Aşağıdaki şekillerin belirtilen kesir kadarını boyayalım.

$\frac{3}{5}$

$\frac{1}{3}$

$\frac{4}{8}$

$\frac{2}{6}$

$\frac{1}{2}$

4. ÜNİTE GÜVENLİ HAYAT

TRAFİK İŞARET VE LEVHALARI

♥ İnsanların ve araçların ulaşım yolları üzerinde ki hareketlerine **trafik** denir. Trafikin düzenli bir şekilde ilerlemesi için çeşitli trafik işaret ve levhaları belirlenmiştir.

♥ Trafik işaret ve levhaları üçgen, daire, kare ve dikdörtgen şeklinde olur. Trafik işaret ve levhalarının şekillerine göre anlamları vardır.

→ Üçgen işaret ve levhalar, **uyarı** anlamına gelir.

→ Daire işaret ve levhalar, **yasakları** gösterir.

→ Kare ve dikdörtgen işaret ve levhalar, **bilgi** verir.

♥ Trafik işaret ve levhaları:

- Trafiki düzenlemek için,
- Trafik kazalarını önlemek için,
- Hem kendimizin hem de başkalarının güvenliğini için kullanılır.

Bazı Trafik İşaret ve Levhaları

→ Yaya Geçidi

→ Okul Geçidi

→ Işıklı Trafik İşaret Cihazı

→ Mecburi Yaya Yolu

→ Yaya Giremez

→ Kontrolsüz Demir Yolu Geçidi

→ Bisiklet Giremez

→ Dikkat

→ Hastane

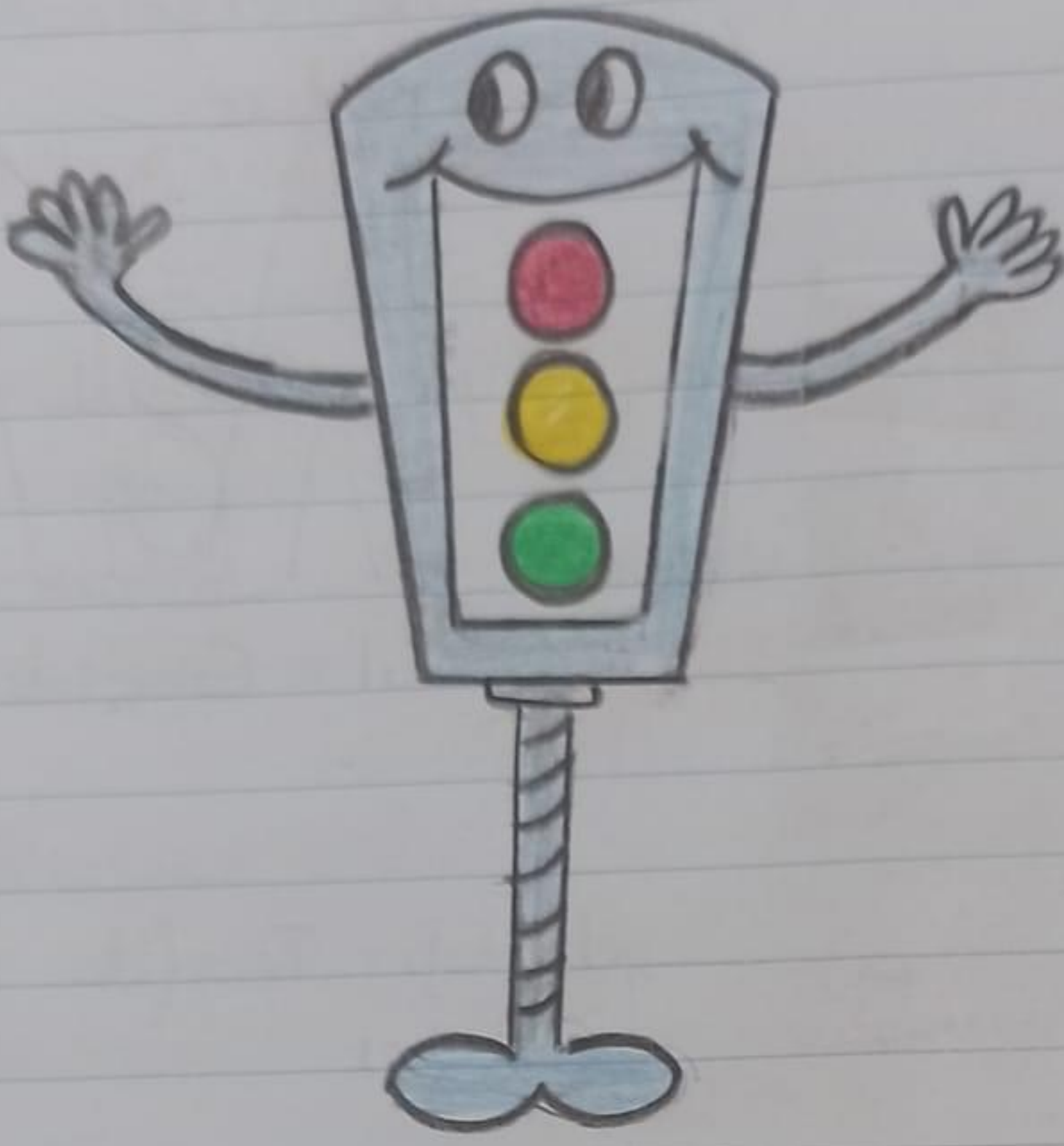
→ Motorsiklet Giremez

→ Üst Geçit

→ Alt Geçit

1- Yandaki levhanın anlamı hangisidir?

- A) Okul geçidi
- B) Yürüme geçidi
- C) Yaya geçidi

2- Yandaki levhanın anlamı hangisidir?

- A) Bisiklet girebilir
- B) Bisiklet giremez.
- C) Bisiklet yolu

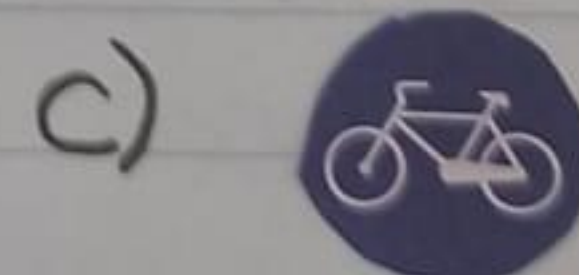
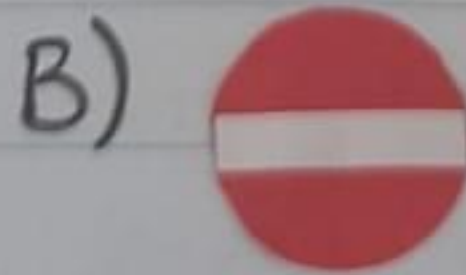
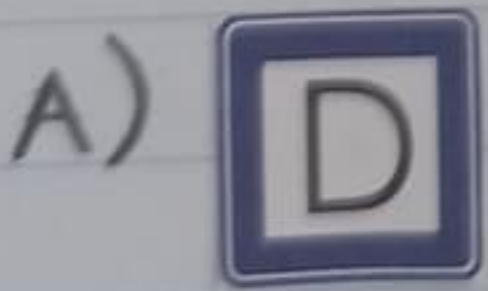
3- Aşağıdaki levhalardan hangisi "yaya giremez" anlamına gelir?

4- Yandaki levhanın anlamı hangisidir?

- A) Işıklı Trafik İşaret Cihazı
- B) Işıklı Trafik Yolu
- C) Işıklı Oyun Alanı

5- Aşağıdakilerden hangisi durak anlamına gelir?

6- Yandaki levhanın anlamı hangisidir?

- A) Kontrollü demir yolu geçidi
- B) Kontrolsüz kara yolu
- C) Kontrolsüz demir yolu geçidi

ÇEVREMİZDEKİ SESLER

-1-

SES KAYNAKLARI

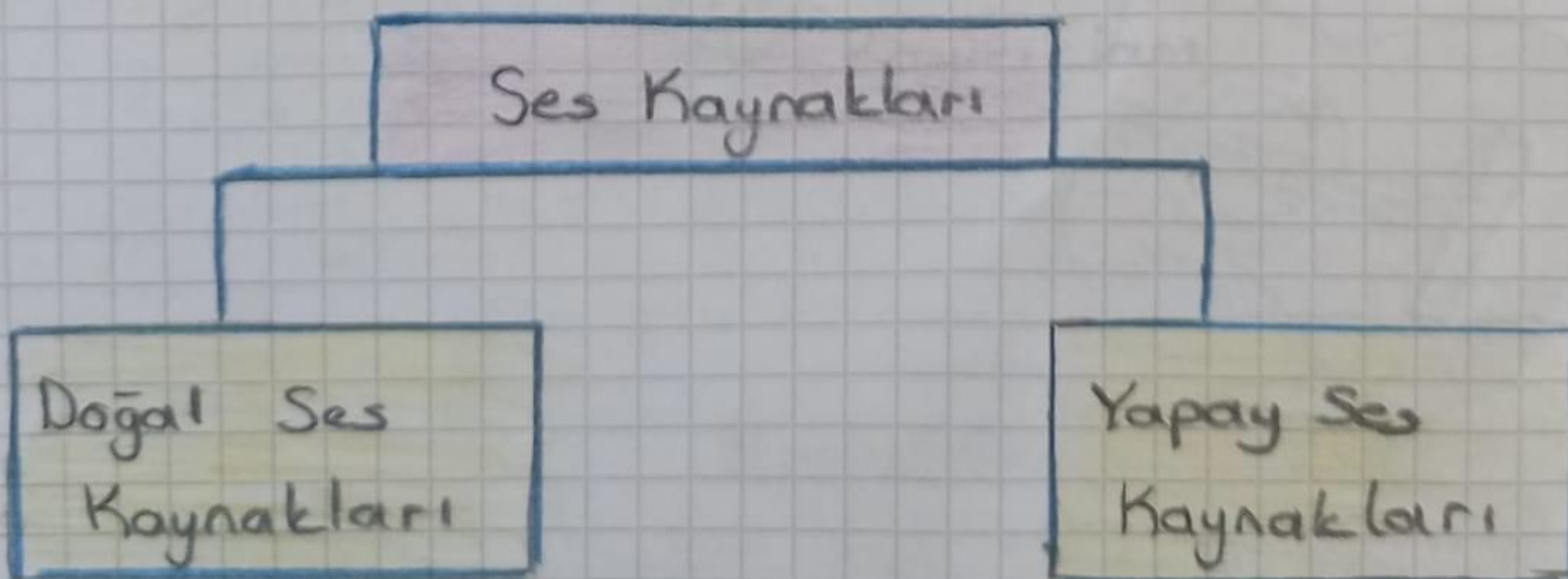

Çevremizde farklı sesler duyarız. Bu seslerin kaynakları farklıdır. Daha önce duyduğumuz bir sesi, kaynağını görmesek bile, tekrar duyunca tanırız. Örneğin arkamızdan gelen "miyav" sesinin görmesek bile kediye ait olduğunu biliriz.

Kuş sesi, yağmur sesi gibi bazı sesler insanları rahatsız etmez ve huzur verir. Ama iş makinelerinden çıkan yüksek sesler insanları rahatsız eder.

Doğadaki ses kaynaklarını iki bölüme inceleriz.

1. Doğal ses kaynakları
2. Yapay ses kaynakları

Doğal Ses Kaynakları

Doğada bulunan, insanlar tarafından üretilmemiş ses kaynaklarına **doğal ses kaynakları** denir.

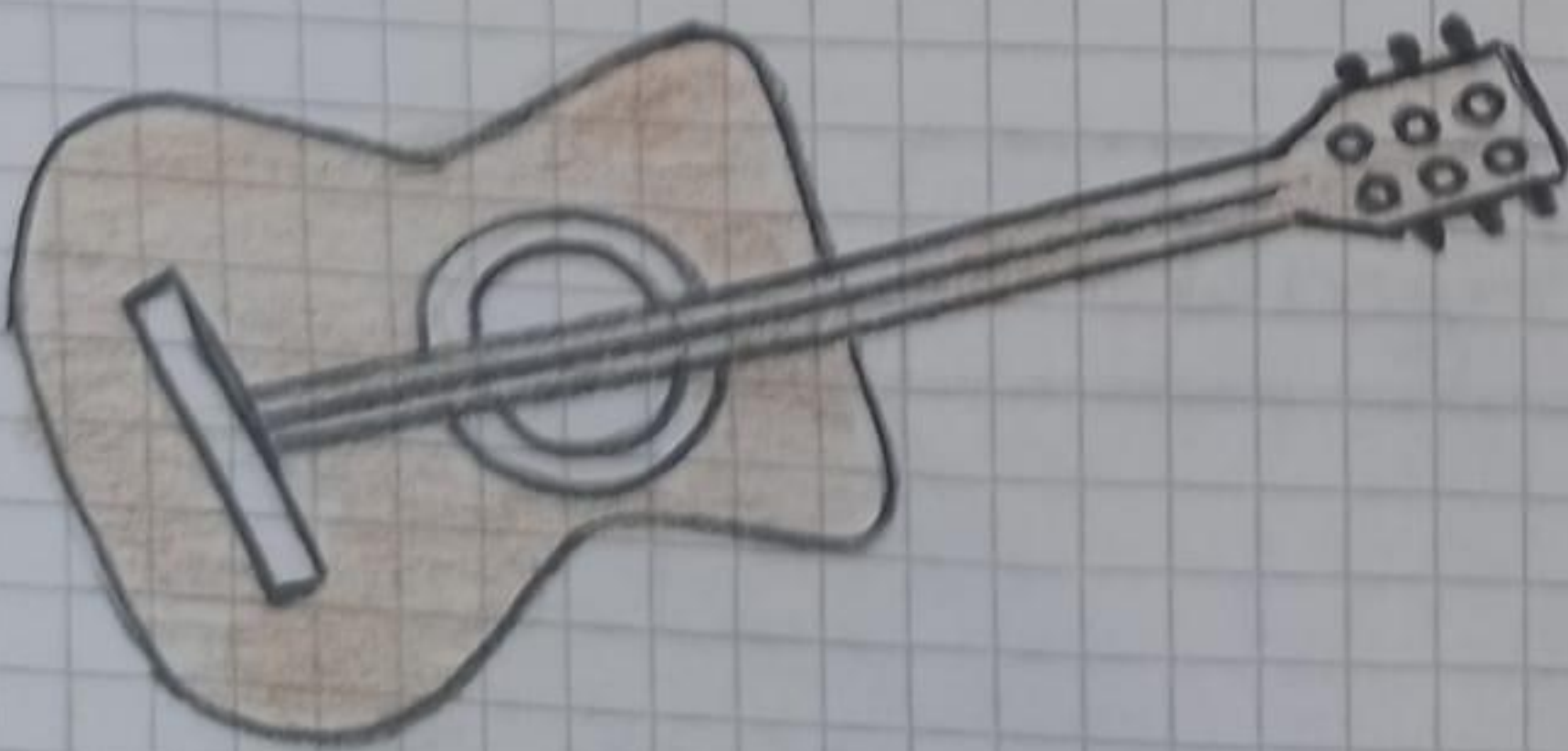
İnsan sesi, hayvan sesi, su sesi, rüzgar sesi, şelale sesi, gök gürültüsü doğal ses kaynaklarıdır.

Yapay Ses Kaynakları

İnsanlar tarafından üretilen ses kaynaklarına **yapay ses kaynakları** denir.

Müzik aletlerinin sesi, taşıt sesleri, radyo, televizyon, telefon, bilgisayar sesi, zil sesi, elektrikli araçların sesleri yapay ses kaynaklarıdır.

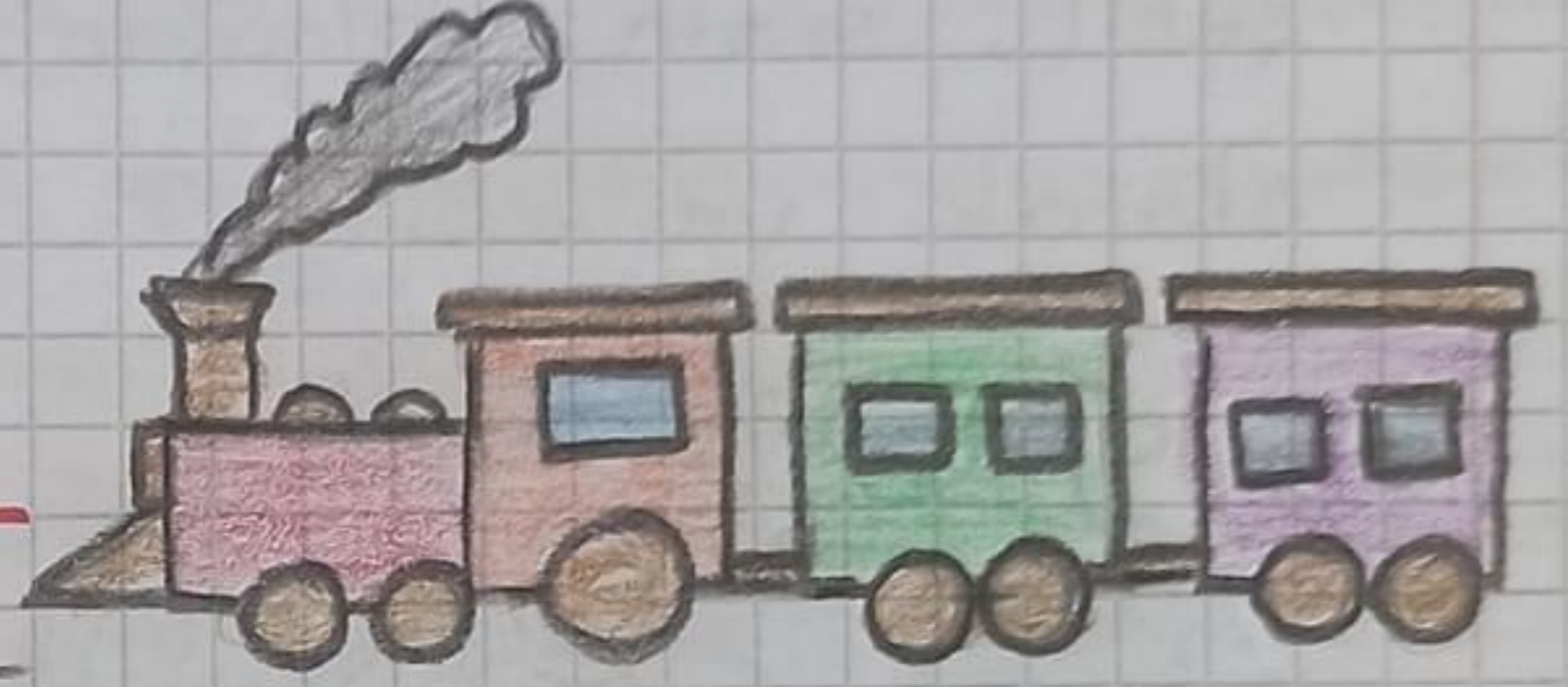

Örnek Doğal ve Yapay Ses Kaynakları

-3-

→ Kedinin çıkardığı ses doğal ses kaynağıdır.

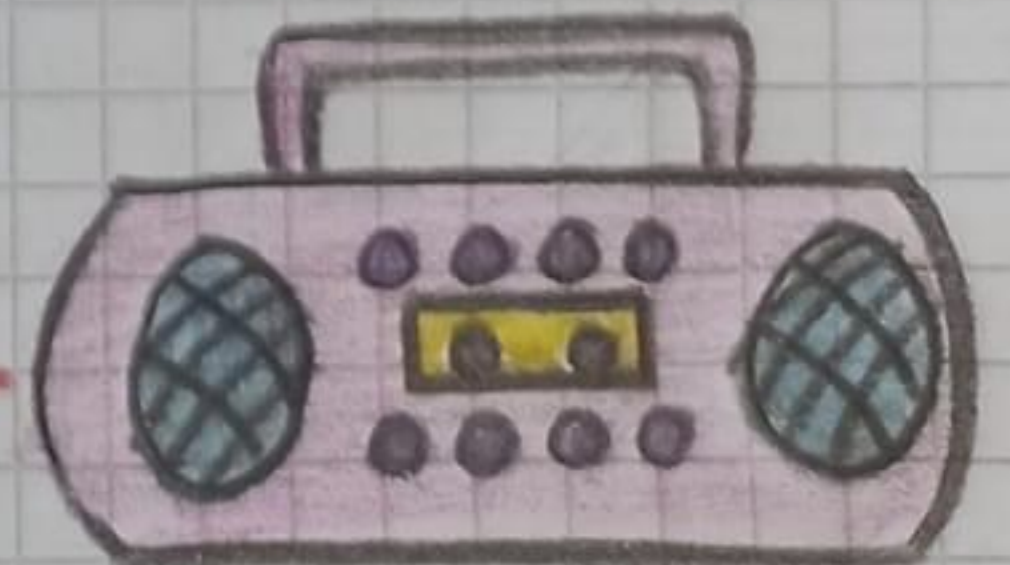
Trenin çıkardığı ses yapay ses kaynağıdır.

→ Davul çaldığımızda çıkan ses yapay ses kaynağıdır.

→ Rüzgar ve yağmur sesi doğal ses kaynağıdır.

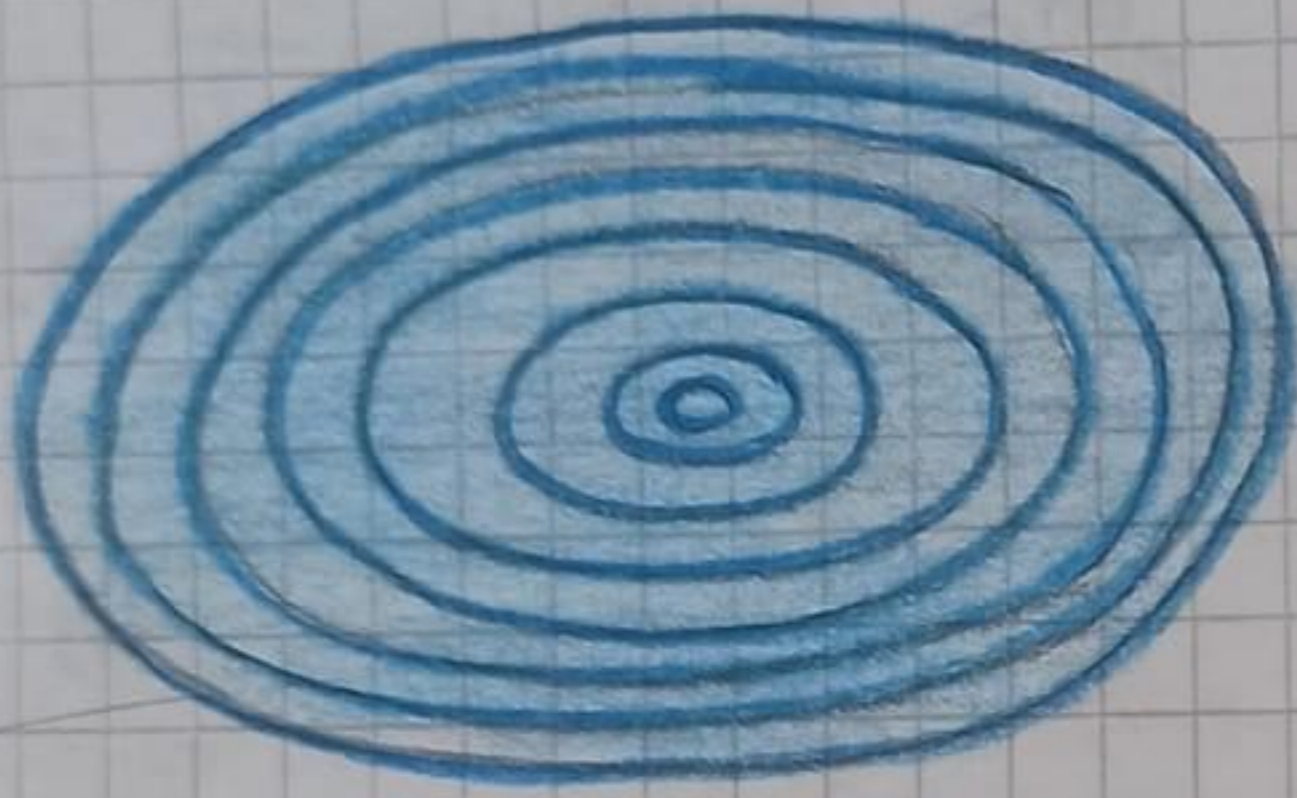

Radyodan çıkan ses yapay ses kaynağıdır.

SESİN YAYILMASI

-4-

- ♥ Ses her yöne dalgalar halinde yayılır.
- ♥ Ses katı, sıvı ve gaz maddelerin olduğu ortamlarda yayılır. Fakat madde olmayan havasız ortamda yani boşlukta yayılmaz.
- ♥ Durgun suya bir taş düştüğünde oluşan şekil, sesin dalgalar halinde yayılmasına örnek olarak verilebilir.

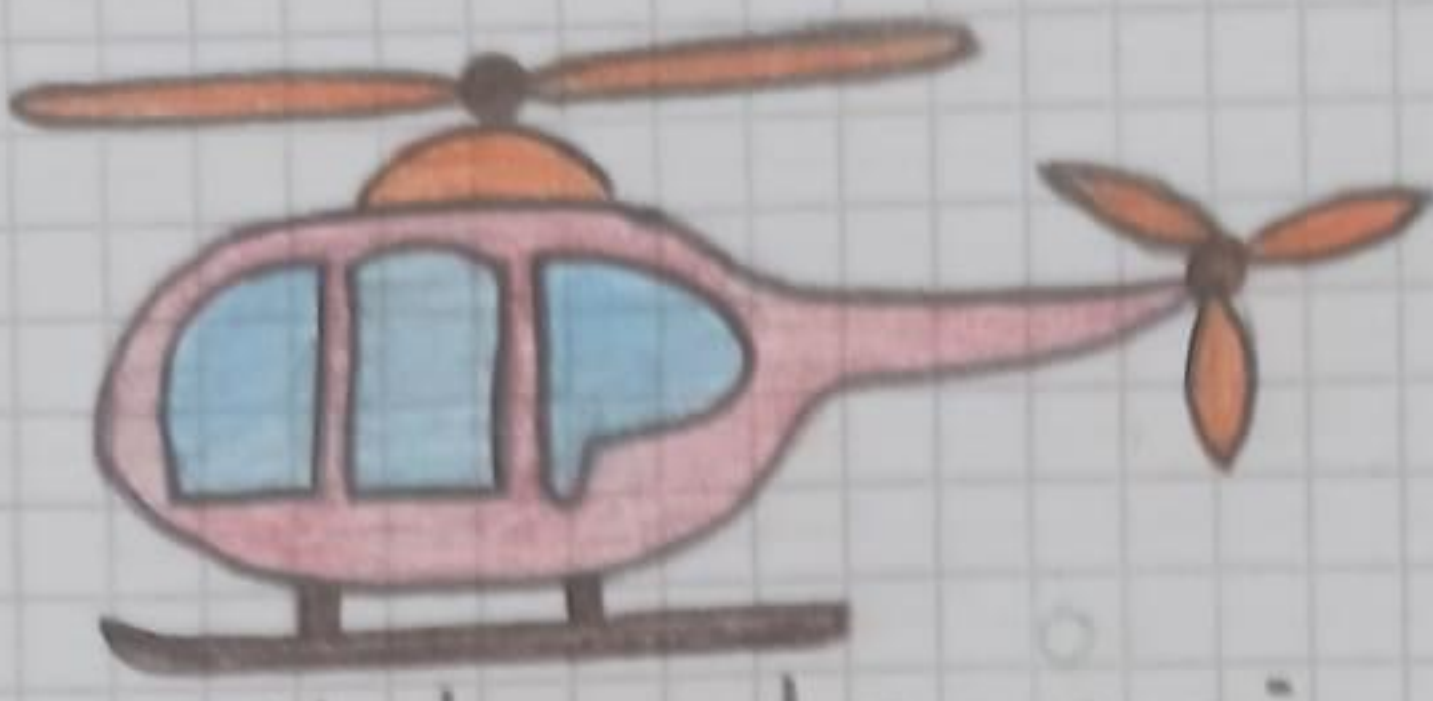

Ses dalgalar halinde her yöne yayılır. Su birikintisine attığımız taşın oluşturduğu manzara sesin dalgalar halinde yayıldığını gösterir.

♥ İşitme duyumuzu kullanarak ses kaynağının yerini tahmin edebiliriz. Ses kaynağının bize yaklaştığını veya bizden uzaklaştığını duyduğumuz sesin şiddetindeki değişimden anlayabiliriz.

Ses kaynağı bize yaklaşıyorsa sesin şiddeti **artar**, bizden uzaklaşıyorsa sesin şiddeti **azalır**.

Örneğin kaldırımda yürürken arkamızdaki arabanın bize yaklaştığını duyduğumuz ses şiddetinin artmasından anlarız. Arabanın yanımızdan geçerek uzaklaşmasıyla duyduğumuz ses şiddeti azalır.

1- Aşağıdaki olaylarda-
ki ses kaynağını belir-
leyip yazalım,

- a- Kalp atış sesi sestir
- b- Bahçede ötten horozun sesi sestir,
- c- Şekle akarken gelen ses sestir.
- d- Araba kornasından çıkan ses sestir.
- e- Televizyondan çıkan ses sestir.
- f- Çamaşır makinesinden çıkan ses sestir.
- g- Gök gürültüsü sırasında çıkan ses sestir.
- h- Köpekten çıkan ses sestir.
- i- Gitar çalarken çıkan ses sestir.
- j- Okulda çalan zilin sesi sestir.
- k- Rüzgar sesi sestir.
- k- Ambulans gelirken çıkan ses sestir.

2- Aşağıdaki ses kaynaklarını uygun kutuya
yazalım.

- Telefon sesi
- Dalga sesi
- Yağmur sesi
- Mikser sesi
- Kedi sesi

- Araba kornası
- Davul sesi
- Kuzu sesi
- Zil sesi
- Gök gürültüsü

Doğal Sesler

Yapay Sesler

KELİMELERİN DOĞRU YAZIMI

Dilimizde bazı kelimelerin yazımı karıştırılmaktadır. Bu tür kelimelerin doğru yazılışını **Yazım (İmla) Kılavuzundan** öğrenebiliriz. Yazım kılavuzu kelimelerin doğru yazılışını gösterir.

Cümlede kelimeleri yazarken kelimeler arası uygun boşluklar bırakılmalı, harf eksikliği yapılmamalıdır.

Örnek: Babampazardan eski limon almış. **Yanlış**

Uygun boşluk bırakılmamış.

Yanlış yazılmış.

Harf unutulmuş.

Babam pazardan ekşi limon almış. **Doğru**

Yazımı Karıştırılan Bazı Kelimeler

Yanlış
kirbit
yalnış
eski
mutvak
tiren
öretmen
herkez
şarz
ezzane
poaça
sipor

Doğrusu
kibrit
yanlış
ekşi
mutfak
tren
öğretmen
herkes
şarj
eczane
poğaç
spor

Yanlış
gaste
pilan
ciyer
kiprik
eylence
şöför
sarmısak
penbe
sovan
perşembe
üçken

Doğrusu
gazete
plan
ciğer
kirpik
eğlence
şoför
sarımsak
pembe
soğan
perşembe
üçgen

♥ Aşağıdaki sözcüklerin doğrularını karşılarına yazalım.

Ünüte →
Pirens →
Torpak →
Çenber →
Tualet →

♥ Aşağıdaki cümlelerdeki yanlış yazılmış sözcükleri bulup doğrusunu örnekteki gibi yazalım.

1. Yolculuk yaparken şöförle konuşmamalıyız.

şöför → şoför

2. Her çarşamba sipora gidiyorum.

3. Penbe rengi sever misin?

4. Akşam filim izledik.

5. İzmir'e giderken tirene bindik.

6. Kirbitle oynamak çok tehlikelidir.

7. Bu elmalar çok eşkiymiş.

8. Yoğurda sarmısak doğradın mı?

9. Dedem gaste okuyor.

10. Sınavda üç soruyu yalnız cevaplamışım.

♥ Aşağıdaki cümlede yanlış yazılan kelimenin altını çizelim.

Çifai tarlasına buğday ekti.